

1 SKIRSNIS: MEDŽIAGOS IR ĮMONĖS PAVADINIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Mišinio pavadinimas: Dyzelinas

EC Nr. 269-822-7

REACH registracijos Nr. 01-2119484664-27-0051

CAS Nr. 68334-30-5

1.2 Mišinio naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai: degalai, šildymo kuras

1.3 Išsami informacija apie SDL teikėją

Gamintojas:

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikių k., LT-89467 Mažeikių r. sav., Lietuva

Telefonas (370) 443 92121

Telefaksas (370) 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Telefonas ypatingais atvejais:

AB *ORLEN Lietuva* (visą parą) – 370 443 92510

Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras (visą parą) – 370 5 2362052 ar +370 687 53378

2 SKIRSNIS: GALIMI PAVOJAI

2.1 Mišinio klasifikavimas

Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Flam. Liq. 3, H226

Asp. Tox. 1, H304

Skin Irrit. 2, H315

Acute Tox. 4, H332

Carc. 2, H351

STOT RE 2, H373

Aquatic Chronic 2, H411

2.2 Ženklavimo elementai

Signalinis žodis:

Pavojingas.

Pavojaus piktogramos

GHS02

GHS08

GHS07

GHS09

Pavojingumo frazės:

H226: Degūs skystis ir garai.

H304: Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

H315: Dirgina odą.

H332: Kenksmingas įkvėpus.

H351: Įtariama, kad sukelia vėžį.

H373: Gali pakenkti organams, jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.

H411: Toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos karštų paviršių. Nerūkyti .

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280: Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius, naudoti akių (veido) apsaugos priemonės.

P301+P310: PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis į gydytoją.

P331: NESKATINTI vėmimo.

2.3 Kiti pavojai

Dyzelinas yra degus skystis. Lengvesnieji angliavandeniliai lėtai garuoja.

Garai dirgina kvėpavimo organus. Įkvėpus didelį kiekį dyzelino garų, galimas cheminio apsinuodijimo pavojus. Dyzeline gali būti nemažas (iki 8 % masės) policiklinių arenų (aromatinių angliavandenilių) kiekis. Eksperimentiniai tyrimai parodė, kad kai kurie iš šių angliavandenilių gali sukelti vėžinius susirgimus. Nuo ilgalaikio ir pasikartojančio dyzelino poveikio sausėja ir trūkinėja oda.

Toksiškas vandens organizmams. Gali sukelti ilgalaikius nepageidautinus poveikius vandens aplinkai. Egzistuoja rizika užteršti dirvožemį ir gruntinius vandenis.

3 SKIRSNIS: SUDETIS, INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

Cheminė sudėtis:

Dyzelinas

3.1 Sudėtinės dalys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Sudėtinių dalių pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	REACH registracijos Nr.	Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008	Masės dalis, %
Dyzelinas	68334-30-5	269-822-7	01-2119484664-27-0051	H226, H332, H315, H304, H351, H373, H411	iki 100
RRME	67762-38-3, 67762-26-9	267-015-4, 267-007-0	produkto registracija neprivaloma	produktas neklasifikuojamas kaip pavojingas	0 – 7,0
Užsidegimą pagerinantis priedas: – 2 etilheksilnitratas	27247-96-7	248-363-6	01-2119539586-27-0024	nėra duomenų	0 – 0,1
Tepumo priedas	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	0 – 0,02
Žematemperatūrių savybių pagerinimo priedas	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	0 – 0,04

Sudėtinių dalių pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	REACH registracijos Nr.	Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008	Masės dalis, %
Antistatinis priedas Stadis (R) 450	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	0 – 0,0001
Dažiklis: – 1, 4-bis (butilamino)-9, 10 antrachinonas arba – N-etil-1-(fenilazo fenilazo) 2 amino naftalenas	90170-70-0 nėra duomenų	290-505-4 260-124-8, 260-913-7	nėra duomenų nėra duomenų	nėra duomenų nėra duomenų	0 – 0,00042 0 – 0,0005
Žymiklis: – N-etil-N-[2-(1-izo-butoksi-etoksi) etil]-4 (fenilazo) anilinas	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	0 – 0,001
Multifunkcinis priedas	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	0 – 0,03

4 SKIRSNIS: PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendroji informacija

Nuo išsiliejusio produkto paviršiai tampa slidūs.

Prieš gelbėjant nukentėjusiuosius izoliuoti teritoriją nuo visų galimų užsidegimo šaltinių, taip pat atjungti elektros tiekimo šaltinius.

Užtikrinti tinkamą ventiliaciją ir patikrinti, kad prieš įeinant į uždaras patalpas būtų saugi, kvėpavimui tinkama aplinka.

Įkvėpus

Mažai tikėtina, kad būtų galima įkvėpti produkto garų aplinkos temperatūroje, kadangi jo garų slėgis yra mažas. Garai gali pakliūti į kvėpavimo takus, kai dirbama su medžiaga esant aukštai temperatūrai ir blogai ventiliacijai. Pastebėjus kvėpavimo trakto dirginimo simptomus, išvesti nukentėjusį į ramią ir gerai vėdinamą patalpą, jei taip padaryti yra saugu.

Jei nukentėjusysis neteko sąmonės ir:

- nekvėpuoja – reikia patikrinti, ar nėra pašalinių kvėpavimo trukdžių, ir kad apmokytas personalas atliktų dirbtinį kvėpavimą. Jei būtina, daryti išorinį širdies masažą ir kreiptis medicininės pagalbos.

- kvėpuoja – saugiai paguldyti. Jeigu reikia, aprūpinti deguonies kauke.

Jei ir toliau sunkiai kvėpuoja, kviesti medicininę pagalbą

Patekus ant odos

Nedelsiant nusivilkti užterštus drabužius, nusiauti avalynę ir saugiai pašalinti. Paveiktą vietą kruopščiai nuplauti vandeniu ir muilu. Jei odos dirginimas, pabrinkimas ar paraudimas stiprėja ir nepraeina, kreiptis į gydytoją.

Dirbant su didelio slėgio įranga, gali įvykti odos pažeidimas produkto čiuirkšle. Jei atsiranda žaizdos, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Nelaukti, kol pasireikš simptomai.

Esant nežymiems terminiams nudegimams žaizdą atvėsinti. Nudegimo vietą laikyti po šaltu tekančiu vandeniu bent penkias minutes arba kol nulsūgs skausmas. Tačiau, per daug neatšaldyti (vengti hipotermijos).

Patekus į akis

Atsargiai keletą minučių skalauti akis vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jei juos nešiojate ir jei lengva išimti. Skalauti toliau. Jei akis ir toliau dirgina, jos patinusios ar matomas miglotas vaizdas, kreiptis į gydytoją.

Prarijus

Nukentėjusįjį reikia nedelsiant išgabenti į ligoninę. Nelaukti, kol pasireikš simptomai. Nesistengti sukelti vėmimo, nes yra didelė aspiracijos (plaučių cheminio uždegimo) grėsmė. Skrandžio praplovimą galima atlikti tiksliai po endotrachėjinės intubacijos.

Sąmonę praradusiam asmeniui nieko neduoti per burną.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis

Įkvėpus didelės koncentracijos dūmų, rūko ar garų galimas kvėpavimo trakto dirginimas dėl jų poveikio. Patekus ant odos – paraudimas, dirginimas. Patekus į akis pasireiškia silpnas dirginimas (bendro pobūdžio). Prarijus gali pasireikšti keletas simptomų arba nė vienas simptomas gali nepasireikšti. Pasireiškus simptomams gali pykinti ir sukelti viduriavimą. Prarijus, visuomet gresia aspiracija.

4.3 Informacija gydytojui ar kitam kompetentingam asmeniui, teikiančiam pirmąją pagalbą.

Gydymas atliekamas pagal simptomus. Prarijus, visuomet gresia aspiracija.

5 SKIRSNIS: PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS**Degumas**

Degus skystis.

5.1 Gesinimo priemonės**Tinkamos gaisro gesinimo priemonės**

- Putos (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Vandens rūkas (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Sausi cheminiai milteliai,
- Anglies dioksidas,
- Inertinės dujos (pagal nustatytas taisykles),
- Smėlis arba žemės,
- Vandens garas.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenukreipti vandens srovės tiesiogiai į degantį produktą, nes produktas gali išsitaškyti ir gaisras gali išplisti.

Vengti gesinti putomis ir vandeniu tą patį paviršių vienu metu, nes vanduo sunaikina putas.

5.2 Medžiagos keliami pavojai**Degimo produktai**

Nevisiškai sudegus produktui, į orą gali išsiskirti kietosios ir skystosios cheminės dalelės ar dujos, įskaitant anglies monoksidą ir kitus nenustatytus organinius ir neorganinius junginius.

Jei yra pakankamas sieros junginių kiekis, tai degimo produktuose taip pat gali būti H₂S ir SO_x (sieros oksidų) ar sieros rūgšties.

Specifiniai pavojai

Jei rezervuarai ar cisternos su produktu yra veikiami ugnies, gali kilti sprogo ir gaisro pavojus dėl

padidėjusio slėgio aparato viduje. Išsiliejus produktui susidaręs angliavandenilinių garų ir oro mišinys gali sprogti ar užsidegti nuo žiežirbų ar įkaitusių paviršių. Rezervuarus ir cisternas su produktu arti ugnies aušinti vandens čiurkšlėmis iš pakankamai saugaus atstumo.

5.3 Apsaugos priemonės ugniagesiams ir gaisrą gesinantiems žmonėms

Naudoti tinkamus kvėpavimo aparatus, izoliuojančias dujokaukes ir izoliuojančius apsauginius rūbus. Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamose patalpose, reikia dėvėti ugniai atsparius apsauginius rūbus ir autonominį kvėpavimo aparatą su visiškai veidą uždengiančia kauke, veikiančia perteklinio slėgio režimu.

6 SKIRSNIS: AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS

6.1 Asmeninės apsaugos priemonės ir saugos procedūros

Išsiliejus nedideliame produkto kiekiui: įprastiniai antistatiniai darbiniai drabužiai. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams: vientisas cheminėms medžiagoms atsparus ir antistatinis kombinezonas. Cheminėms medžiagoms, ypač aromatiniams angliavandeniliams atsparios darbinės pirštinės.

PASTABA: PVA pirštinės nėra atsparios vandeniui, avarių likvidavimo darbams jos netinka.

Darbinis šalmas. Antistatiniai neslystantys apsauginiai batai. Apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant purlams ar galimam produkto sąlyčiui su akimis).

Kvėpavimo apsauga: galima naudoti puskaukę arba visą veidą dengiančią kaukę su apsaugos filtru (-ais) nuo organinių garų, arba autonominį kvėpavimo aparatą, atsižvelgiant į produkto išsiliejimo mastą ar numatomą koncentracijos kiekį. Jei situacijos neįmanoma tinkamai įvertinti, arba galimas deguonies trūkumas, tuomet reikia naudoti tik autonominį kvėpavimo aparatą.

Dyzelinas yra degus skystis, todėl bet koks jo išsipylimas ar nutekėjimas sukelia rimtą gaisro ar sprogimo pavojų. Sustabdyti produkto nuotėkį arba neleisti jam išplisti, jei taip daryti yra saugu. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga. Būti prieš vėją. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams, įspėti pavėjui esančių teritorijų gyventojus. Avarių likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybų personalą. Veiksmų pagrįstumą (išskyrus nedidelių išsiliejimų atvejus) visada, jei įmanoma, turi įvertinti ir koordinuoti kompetentingas asmuo, atsakingas už avarių valdymą. Pašalinti visus užsidegimo šaltinius (pvz. elektros, kibirkščių, ugnies), jei taip daryti yra saugu.

Esant reikalui, pagal galiojančias taisykles informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

6.2 Aplinkosaugos priemonės

Išsiliejus sausumoje

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Neleisti produktui patekti į kanalizaciją, upes, paviršinius ar kitokius vandens telkinius. Esant būtinybei, aplink išsiliejusį produktą supilti sausų žemių, smėlio ar panašios nedegios medžiagos pylimą.

Jei yra galimybė, didelius išsiliejusius kiekius galima atsargiai padengti putomis ir tuo būdu sumažinti gaisro grėsmę. Nenaudoti tiesioginės vandens čiurkšlės.

Pastatuose ar uždaroje erdmėje užtikrinti tinkamą vėdinimą.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Išsiliejus nedideliame kiekiui uždaruose vandens (pvz. uostuose) plotuose, produktą sulaikyti plūdriosiomis užtvaramis ar kita įranga. Išsiliejusiems dideliems kiekiams atviruose vandenyse sulaikyti esant galimybei naudoti plūdriasias užtvaras ar kitas mechanines priemones.

6.3 Valymo metodai ir procedūros

Išsiliejus sausumoje

Išsiliejusiam produktui sugerti naudoti nedegias medžiagas. Išsiliejusio produkto likučius surinkti

tinkamomis priemonėmis. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti atitinkamuose perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Užterštą dirvožemį pašalinti arba perdirbti pagal vietos valdžios taisyklių reikalavimus.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Išsiliejusį produktą surinkti specialiais plūdriaisiais adsorbentais. Jei tokios galimybės nėra, tai išsiliejusio produkto plitimą reguliuoti ir produktą surinkti nugriebimo nuo paviršiaus būdu arba kitomis tinkamomis priemonėmis. Dispergentus galima naudoti tik pagal specialisto rekomendaciją ir, jei būtina, gavus vietos valdžios leidimą. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas laikyti atitinkamuose regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Papildoma informacija

PASTABA: Šios rekomenduojamos priemonės yra pagrįstos labiausiai tikėtinais šio produkto išsiliejimo scenarijais, tačiau tam tikros vietos sąlygos (vėjas, oro temperatūra, bangavimas, srovės kryptis ir greitis) gali ženkliai įtakoti atitinkamų veiksmų pasirinkimą. Dėl šios priežasties, esant reikalui, vertėtų pasitarti su vietos specialistais. Vietinėmis taisyklėmis gali būti nurodyta, kurių veiksmų reikia imtis, o kurie yra draudžiami.

Išsiliejus mažiems produkto kiekiams, ypač atvira ore, kai garai įprastai gana greitai išsisklaido, pavojingos koncentracijos susidaryti neturėtų. Bet tam tikrose vietose, kaip įdubos ar uždaroje patalpose esantys susiaurėjimai, gali susikaupti pavojingi garų kiekiai. Visose tokiose situacijose teisingus veiksmus reikia pasirinkti pagal kiekvieną konkretų atvejį.

7 SKIRSNIS: TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Pasirūpinti, kad produktas nepatektų į aplinką. Būtina laikytis degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų taisyklių reikalavimų.

Produktą laikyti atokiau nuo karščio, kibirkščių, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

Produktą naudoti ir laikyti tik lauke arba gerai vėdinamose vietose. Vengti sąlyčio su produktu.

7.2 Saugaus tvarkymo ir sandėliavimo sąlygos

Tvarkymas

Pumpuojant produktą (užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant) bei imant ėminius, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl reikia imtis priemonių, apsaugojančių nuo elektros statinės iškvos.

Dyzelinui transportuoti turi būti naudojamos hermetiškos tam tinkamos mobilios cisternos. Atliekant užpylimo, išpylimo ar tvarkymo darbus, nenaudoti suslėgto oro.

Įžeminti ir pritvirtinti konteinerius, cisternas ir perpumpavimo, priėmimo įrangą. Naudoti nesprogią elektros, vėdinimo, apšvietimo įrangą. Naudotis tik nesprogiais įrankiais.

Garai yra sunkesni už orą. Būkite atsargūs, nes jie gali susikaupti įdubose ir uždaroje erdmėje. Naudoti asmenines apsaugos priemones. Vengti sąlyčio su oda ir akimis. Nepraryti. Vengti įkvėpti garų.

Sandėliavimas

Sandėliavimo teritorija, rezervuarų konstrukcija, įranga ir darbo tvarka turi atitikti galiojančius Europos, šalies ar vietos įstatymus. Produktui sandėliuoti naudojami rezervuarai ar saugyklos, tinkami būtent degiems skysčiams. Sandėliavimo įranga turi būti įrengta su atitinkamomis dambomis, kad nuotėkio ar išsiliejimo atveju produktas neužterštų dirvožemio ar vandens.

Rezervuarų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietos valdžios ar kompanijos nustatytoje normose. Prieš patenkant į rezervuarus ir pradėdant bet kokius darbus uždaroje erdvėje, reikia patikrinti, kiek aplinkos ore yra deguonies ir koks degumo lygis.

Tuščioje rezervuaro ertmėje gali susikaupti dyzelino garai (dujiniai angliavandeniliai), kurie gali užsidegti esant temperatūroms, mažesnėms už pliūpsnio temperatūrą, todėl būtina vengti elektrostatinės iškrovos ir užsidegimo šaltinių, matuojant produkto lygį rezervuare ar imant dyzelino ėminius.

Nelaikyti produkto kartu su oksiduojančiomis medžiagomis.

Tinkamos ir netinkamos sandėliavimo įrangai medžiagos

Tinkamos medžiagos: konteineriai (talpyklos) arba jų vidinė dalis turi būti pagaminta iš lengvo, nerūdijančio plieno.

Netinkamos medžiagos: kai kurios sintetinės medžiagos, priklausomai nuo medžiagos savybių ar naudojimo paskirties, gali būti netinkamos konteinerių (talpyklų) ar jų vidinės dalies gamybai. Dėl medžiagų tinkamumo būtina pasitarti su gamintoju.

Informacija dėl produkto gabenimui naudojamų konteinerių

Laikyti tik originaliame konteineryje (talpykloje) arba šios rūšies produktui skirtame konteineryje.

Konteinerius (talpyklas) laikyti sandariai uždarytus ir tinkamai pažymėtus. Saugoti nuo saulės spindulių.

Konteinerių (talpyklų) viršutinėje dalyje gali kauptis lengvi angliavandenilių garai ir sukelti užsidegimo ar sprogo pavojų. Tuščiam konteineryje (talpykloje) gali būti degių produkto likučių. Gerai neišvalius konteinerių juos virinti, lituoti, gręžti, pjaustyti ar deginti draudžiama.

7.3 Naudojimo būdai:

Dyzelinas naudojamas kaip kompresinio uždegimo (dyzelinių) vidaus degimo variklių degalai ir kaip šildymui skirtas kuras.

8 SKIRSNIS: POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA

8.1 Kontrolės parametrai

Ribinės poveikio vertės

Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis – 500 mg/m³.

8.2 Poveikio kontrolė

8.2.1 Techninio valdymo priemonės

Dyzelinas aplinkos temperatūroje išskiria nedaug garų, bet atliekant įvairias technines ir gamybines operacijas į aplinką gali išsiskirti dyzelino garai, todėl jų koncentracija darbo aplinkos ore turi būti reguliuojama iki minimalaus leistino lygio.

8.2.2. Asmeninės apsaugos priemonės:

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės

Darbo metu, kai darbuotojai yra neišvengiamai veikiami išsiskyrusių produkto garų ir dujų didelio kiekio, būtina naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones, kaip filtruojanti A2 markės dujokaukė ar jai analogiška (pvz. pagal EN 14387). Darbui aparatų viduje ar kitose uždaroje erdvėje **draudžiama** naudoti filtruojančias dujokaukes, o būtina naudoti specialią izoliuojančią įrangą. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus įstatymais nustatytus reikalavimus.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės

Rankų apsaugos priemonės

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz. pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės

Būtina dėvėti apsauginius rūbus (pvz. pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Apsauginė apranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

Specialūs nurodymai higienai

Prieš pertraukas ir po darbo reikia plauti rankas.

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams. Kai kuriais atvejais, siekiant sumažinti emisiją iki priimtino lygio, gali tekti įrengti garų filtrus ar modifikuoti darbo proceso įrangą.

9 SKIRSNIS: FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS**9.1 Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes**

Išvaizda	skaidrus gelsvas skystis.
Kvapas	skystis turintis būdingą dyzelino kvapą.
pH	informacija nereikšminga.
Užšalimo temperatūra	mažesnė kaip minus 5 °C.
Distiliacijos temperatūrų intervalas	180 – 360 °C.
Pliūpsnio temperatūra	didesnė kaip 55 °C.
Sprogumo koncentracija ore	2 – 3 % tūrio.
Garų slėgis	~ 0,4 kPa.
Garų tankis, lyginant su oru	nėra duomenų
Tankis, esant 15 °C	800 – 845 kg/m ³ .
Tirpumas vandenyje	vandenyje netirpsta.
Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra	didesnė kaip 225 °C.
Klampa, kinematinė esant 40 °C	2,0 – 4,5 mm ² /s.

10 SKIRSNIS: STABILUMAS IR REAKTINGUMAS**10.1 Reaktingumas**

Nesukelia pavojingų reakcijų, jei tvarkant ir sandėliuojant laikomasi atsargumo priemonių.

10.2 Stabilumas

Stabilus esant aplinkos temperatūrai.

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Nėra žinomų pavojingų reakcijų.

10.4 Vengtinės sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra.

Vengti elektros statinės elektros iškrovų ir kitų užsidegimo šaltinių.

10.5 Vengtinės medžiagos

Vengti sąlyčio su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Terminio skilimo produktai kinta priklausomai nuo sąlygų.

Dalinio skilimo metu susidaro dūmai, anglies dioksidas, anglies monoksidas ir kitos kenksmingos dujos. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 SKIRSNIS: TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA**11.1 Informacija apie toksikologinį poveikį****Poveikio būdai**

Dyzelinas gali patekti į organizmą per odą, įkvėpus ir prarijus.

Ūmus toksiškumas

Ekspimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Dyzelinas:

Prarijus $LD_{50} > 7600$ mg/kg,

Įkvėpus $LC_{50} > 4,1$ mg/l,

Patekus ant odos $LD_{50} > 4300$ mg/kg.

RRME:

Prarijus $LD_{50} > 5000$ mg/kg,

Ilgalaikis ir lėtinis toksiškumas

Ekspimentiniai lėtinio toksiškumo duomenys:

Dyzelinas:

Pasikartojantis trumpalaikis poveikis patekus ant odos $NOAEL > 0,5$ mg/kg,

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis patekus ant odos $NOAEL > 30$ mg/kg,

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis įkvėpus $NOAEC > 1710$ mg/m³.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Dyzelino garai šiek tiek dirgina akis, nosį ir gerklę. Mažai tikėtina, kad atsitiktinis skysto dyzelino sąlytis su akimis sukeltų didesnius pažeidimus nei trumpalaikį akių graužimą. Skystas produktas, užtiškęs ant odos, gali nežymiai sudirginti odą.

Prarijus mažus kiekius, žalingas dyzelino poveikis mažai tikėtinas, tačiau didesni jo kiekiai gali sukelti pykinimą ir viduriavimą. Prarijus taip pat gresia aspiracija.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Pakartotinis ar užtęstas dyzelino sąlytis su oda, gali sukelti dermatitą. Jei produkte yra didelis potencialiai kenksmingų policiklinių arenų kiekis, tai užsitęsęs ir pakartotinis sąlytis su oda gali sukelti odos ligas, įskaitant odos vėžį.

Toksiškumas reprodukcijai

Ekspimentiniai duomenys:

Patekus ant odos $NOAEL > 125$ mg/kg,

Įkvėpus $NOAEC > 401$ ppm.

PASTABA: Dyzelino tvarkymas įprastinėmis sąlygomis toksikologinio pavojaus nekelia.

12 SKIRSNIS: EKOLOGINĖ INFORMACIJA**12.1 Ekotoksiškumas**

Dyzelinas kenksmingas vandens organizmams, gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį vandens aplinkai. Ant vandens paviršiaus gali susidaryti išsiliejusio produkto plėvelė, kuri gali fiziškai pakenkti vandens organizmams. Dėl susidariusios plėvelės sutrinka deguonies patekimas į vandenį.

Ekspimentiniai duomenys:

Dyzelinas:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams $EL_{50} > 68$ mg/l,

Ūmus poveikis vandens dumbliams $IL_{50} > 22$ mg/l,

Ūmus poveikis žuvims $LL_{50} > 68$ mg/l,

Ilgalaikis poveikis vandens bestuburiams $NOEL_{50} > 0,21$ mg/l,

Ilgalaikis poveikis žuvims $NOEL_{50} > 0,083$ mg/l.

RRME:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams $EC_{50} > 2504$ mg/l (48 h),

Ūmus poveikis vandens dumbliams $EC_{50} > 73729$ mg/l,

Ūmus poveikis žuvims $LC_{50} > 100\ 000$ mg/l.

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

Produktui būdingas bioskaidumas, 60 % pagal 28 dienų testą.

12.3 Bioakumuliacinis potencialas

Produkto sunkesnieji angliavandeniliai gali nežymiai kauptis vandens telkinių organinėse nuosėdose.

12.4 Judrumas

Išsiliejęs dyzelinas, priklausomai nuo aplinkos temperatūros, gali nežymiai garuoti nuo žemės ir vandens paviršiaus. Produktas gali prasiskverbti į dirvožemį ir užteršti gruntinius vandenis.

12.5 PBT ir vPvT vertinimo rezultatai

Šioje medžiagoje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip PBT arba vPvB.

13 SKIRSNIS: ATLIEKŲ TVARKYMAS**13.1 Atliekų tvarkymo metodai**

Atliekos sunaikinamos taikant nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis būtinų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiuose rezervuaruose ir cisternose gali būti produkto liekanų, todėl ant jų turi būti įspėjamieji užrašai, kaip nuorodos apie saugų saugyklų eksploatavimą ir atliekų šalinimą. Tuščios saugyklos kelia gaisro pavojų, nes jose gali būti degaus produkto liekanų ir garų.

14 SKIRSNIS: GABENIMO INFORMACIJA**14.1 JT numeris**

1202

14.2 JT laivybos būdingas krovinio pavadinimas

JT 1202, dyzelinas, 3, III.

14.3 Transportavimo pavojingumo klasė

3

14.4 Pakuotės grupė

III

14.5 Pavojai aplinkai

Aplinkai pavojingas, jūros teršalas.

14.6 Specialios atsargumo priemonės

Nėra taikomos.

14.7 Nesupakuotų krovinų transportavimas pagal**MARPOL konvencijos II priedą ir IBC kodeksą**

Nėra duomenų.

15 SKIRSNIS: TEISINĖ INFORMACIJA**15.1 Teisės aktai****Lietuvoje:**

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 2015/830; Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr.36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008,

Nr. 76-3000; 2010, Nr. 145-7434; 2010, Nr. 157-7967; 2012, Nr. 132-6648; Teisės aktų registras, Nr. 2015-11085); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2968; Žin., 2005, Nr. 86-3206; Žin., 2008, Nr. 71-2699; 2011, Nr. 138-6526; 2012, Nr. 6-191; 2013, Nr. 110-5429; 2013, Teisės aktų registras, Nr. 2014-00038; Nr. 2014-05579; Nr. 2016-00088); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-824/A1-389, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 38-1804)

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Dyzelino cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 SKIRSNIS: KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, jame pateikti duomenys buvo patikslinti ir išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamento (ES) Nr. 2015/830 reikalavimus.

Santrumpos ir akronimai

CAS	Cheminių medžiagų tarnyba
EC	EINECS (Europos esamų komercinių medžiagų sąrašas) ar ELINCS (Europos registruotų cheminių medžiagų sąrašas)
EC ₅₀	Poveikio koncentracija 50 % tirtos populiacijos
EL ₅₀	Poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
EN	Europos standartizacijos komiteto Europos standartas
ES	Europos Sąjunga
IL ₅₀	Slopinanti ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
JT	Jungtinės Tautos
LC ₅₀	Mirtina (letalinė) koncentracija 50 % tirtos populiacijos
LD ₅₀	Mirtina dozė 50 % tirtos populiacijos (vidutinė mirtina dozė)
LL ₅₀	Mirtino poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
LR	Lietuvos Respublika
NOAEC	Nepastebėto neigiamo poveikio koncentracija
NOAEL	Nepastebėto neigiamo poveikio ribinė vertė
NOEL	Nepastebėto poveikio ribinė vertė
PBT	Patvari, bioakumuliacinė, toksiškas
REACH	Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų Reglamentas
STOT	Specifinis toksiškumas konkrečiam organui
vPvB	Labai patvari ir didelės bioakumuliacijos

Pavojingumo frazės:

H226: Degūs skystis ir garai.

H304: Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

H315: Dirgina odą.

H332: Kenksmingas įkvėpus.

H351: Įtariama, kad sukelia vėžį.

H373: Gali pakenkti organams, jeigu medžiaga veikia ilgai arba kartotinai.

H411: Toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos karštų paviršių. Nerūkyti.

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P280: Mūvėti apsaugines pirštines, dėvėti apsauginius drabužius/naudoti akių (veido) apsaugos priemones.

P301+P310: PRARIJUS: Nedelsiant skambinti į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą arba kreiptis į gydytoją.

P331: NESKATINTI vėmimo.

Nenaudokite dyzelino kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytų pavojų.

Jei turite klausimų ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiame lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinka tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva* neprisiima jokios atsakomybės dėl avarijų ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.